

ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา
ตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับสูง

นาง จิราภรณ์ สีขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-414-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018984 ๑๗๐๘๗๙

**THE IMAGE OF INSTITUTE FOR DEVELOPMENT OF
EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY
HIGH RANKING EDUCATIONAL ADMINISTRATORS**

Mrs. Jiraporn Srikown

**A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-414-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้
	บริหารการศึกษาระดับสูง
โดย	นาง จิราภรณ์ สุขุม
ภาควิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุขพันธ์

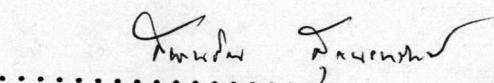
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุขพันธ์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนันจิต สุคนธรัพย์)

พิมพ์ด้วยน้ำหมึกด้วยอิฐยานีเพนซ์ภายในกรอบสีเขียวที่เพียงแผ่นเดียว

จรากรผู้เขียน : ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง (THE IMAGE OF INSTITUTE FOR DEVELOPMENT
OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY HIGH RANKING
EDUCATIONAL ADMINISTRATORS) อ.พี่รักษา : รศ.เอกชัย กีสุขพันธุ์,
155 หน้า ISBN 974-583-414-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้
ของผู้บริหารการศึกษาระดับสูงที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงจากสถาบันพัฒนา¹
ผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการโดยมีสมมติฐานในการวิจัยคือ ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง²
ต่างกรมที่สังกัดให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา³
และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะมีภาพลักษณ์ต่อสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาด้านตัวสถาบัน⁴
ด้านวิทยากร ด้านการบริหาร และด้านการให้บริการแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารการศึกษาระดับสูงมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา⁵
โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างบวก ยกเว้นมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ด้านการบริหารในเรื่องการ
ประชาสัมพันธ์กับด้านการให้บริการเรื่องอาหารอยู่ในระดับเป็นกลาง
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับสูงต่างกรมที่
สังกัดมีภาพลักษณ์ต่อสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในด้านตัวสถาบัน ด้านวิทยากร ด้านการบริหาร
และด้านการให้บริการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 4 ด้าน ที่ระดับ 0.05

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ๑๓๗๐๙๘ ๖๒
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

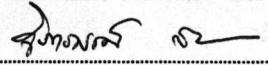
C441323 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: IMAGE/INSTITUTE FOR DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS
JIRAPORN SRIKOWN : THE IMAGE OF INSTITUTE FOR DEVELOPMENT OF
EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY HIGH RANKING
EDUCATIONAL ADMINISTRATORS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.
EKACHAI KEESOOKPUN, 155 pp. ISBN 974-583-414-9

The purpose of this research was to study The image of Institute for Development of Educational Administrators as perceived by High Ranking Educational Administrators, Ministry of Education . The Hypothesis of the research was that The High Ranking Educational Administrators from various departments including Office of The National Elementary Education Commission, Department of Vocational Education , Department of Gerneral Education, and Rajamangala Institute of Technology have perceived different perceptions on image of the Institute for Development of Educational Administrators in four areas : Institution, Trainers, Administration, and Services.

Results

1. The images of Institute for Development of Educational Administrators as percived by the High Ranking Educational Administrators were rather positive, except The images on Administration under area of public relations and the Service under area of foods service were found neutral.

2. The images of the Institute for Development of Educational Administratore from various departments were found statistically different at 0.05 level.

ภาควิชา.....	บริหารการศึกษา.....	ลายมือชื่อนักศึกษา.....	
สาขาวิชา.....	บริหารการศึกษา.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....	
ปีการศึกษา.....	2536.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สาเร็จลุล่วง ด้วยความปราณนาดี ความเมตตาช่วยเหลือ สนับสนุนจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขออนุญาตกล่าวนามไว้ ณ ที่นี่ ด้วยความซาบซึ้ง ความเคารพ และรำลึกถึงพระคุณอย่างสูง

รองศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตั้งใจให้ความรู้เรื่องการวิจัย ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจแก้ไขในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ดูแลตั้งแต่ต้นจนบรรลุความสาเร็จด้วยดีมาโดยตลอด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนานจิตรา สุคนธรัพย์ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละในการให้คำปรึกษาด้วยความเมตตา

ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบแผนของที่ใช้ในการวิจัย

คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ความเอาใจใส่ ตลอดระยะเวลาในการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในความสาเร็จครั้งนี้

อาจารย์ สมนึก ทองอุ่น ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

อาจารย์ สมาน อัศวภูมิ อาจารย์ พิไลพ์ แก่นกุล ตลอดจนพี่ เพื่อน และน้องๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณสูงสุด ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ ซึ่งมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาในการศึกษา

จิราภรณ์ สิงหา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
สมมติฐานในการวิจัย.....	๕
ขอบเขตการวิจัย.....	๕
ค่านิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๗
วิธีด้านเนินการวิจัย.....	๘
บทที่ ๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	๑๑
องค์กรการฝึกอบรม.....	๑๑
สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.....	๑๓
การรับรู้.....	๒๐
ภาพลักษณ์.....	๒๑
ภาพลักษณ์องค์กร.....	๒๔
ตัวสถาบัน.....	๒๗
วิทยากร.....	๒๙
การบริหาร.....	๓๕
การให้บริการ.....	๔๙
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๖๐
สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๖๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีด้านการวิจัย.....	68
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์สถานบันพัฒนาผู้บริหาร การศึกษา.....	78
ตอนที่ 3 การจัดလາดับความสำคัญของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้ บริหารการศึกษา.....	116
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	118
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปข้อเสนอแนะ.....	130
รายการอ้างอิง.....	132
ภาคผนวก.....	138
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	139
หนังสือเขียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ.....	140
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	141
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	142
ประวัติผู้วิจัย.....	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างประชากรผู้บริหารการศึกษาระดับสูงที่ผ่านการฝึกอบรม จากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2534-2535 จำแนกตามกรมที่สังกัด.....	69
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมา จำแนกตามกรมที่สังกัด.....	72
3	จำนวนและร้อยละข้อมูลภูมิหลังของผู้บริหารการศึกษาระดับสูง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่งาน และกรมที่สังกัด.....	76
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับ ^{สูง} ด้านตัวสถาบัน.....	78
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับ ^{สูง} ด้านวิทยากร.....	83
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับ ^{สูง} ด้านการบริหาร.....	88
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับ ^{สูง} ด้านการให้บริการ.....	93
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนภาพลักษณ์โดยรวมด้านตัวสถาบัน และในเรื่องความเชื่อถือ การยอมรับ กับความเลื่อมใสศรัทธา...	99
9	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ภาพลักษณ์โดยรวมด้านตัว สถาบันและในเรื่องความเชื่อถือ การยอมรับ กับความ เลื่อมใสศรัทธา.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้บวชหาร การศึกษาระดับสูงที่มีต่อภาพลักษณ์โดยรวมด้านวิทยากร และในเรื่องความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ ความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้กับบุคลิกภาพ.....	102
11 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ภาพลักษณ์โดยรวมด้านวิทยากร และในเรื่องความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ ความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้กับบุคลิกภาพ.....	104
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้บวชหาร การศึกษาระดับสูงที่มีต่อภาพลักษณ์โดยรวมด้านการบวชหาร และในเรื่องโครงการฝึกอบรมกับเรื่องการประชาสัมพันธ์.....	107
13 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ภาพลักษณ์โดยรวมด้านการบวชหาร และในเรื่องโครงการฝึกอบรม.....	108
14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้บวชหาร การศึกษาระดับสูงที่มีต่อภาพลักษณ์โดยรวม ด้านการให้ บริการ และในเรื่องหลักสูตรฝึกอบรม เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร การเลือกการจัดเนื้อหาวิชา กับเรื่องสิ่งอนามัย ความสะอาดในการฝึกอบรม เกี่ยวกับห้องอบรม ที่พัก อาหารว่าง อาหาร การปฐมพยาบาล.....	109
15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ภาพลักษณ์โดยรวมด้าน การให้บริการ และในเรื่องหลักสูตรฝึกอบรม เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร การเลือกการจัดเนื้อหาวิชา กับเรื่องสิ่งอนามัย ความสะอาดในการฝึกอบรม เกี่ยวกับห้องอบรม ที่พัก อาหาร การปฐมพยาบาล.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 จำนวนร้อยละ ลำดับความสำคัญของภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา 5 อันดับ ตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษาระดับสูงในสังกัด สปช. สค. อศ. และ รม.....	116